

МЕТОДИЧНИЙ СЕМІНАР

«Впровадження
здоров'язберезжувальних
технологій в освітній
процес під час
викладання дисциплін
природничо-наукового
циклу»

Полтава, квітень 2023 року

«Турбота про здоров'я – це найважливіша праця педагога. Від життєрадісності, бадьорості дітей залежить їх духовне життя, світогляд, розумовий розвиток, міцність знань, віра в свої сили.»

В. О. Сухомлинський

План семінару:

1. Вступ.
2. Здоров'язбережувальні технології як педагогічна і соціальна проблема (доповідач: Лариса БІЛАНОВА)
3. Організаційно-методичні основи застосування здоров'язбережувальних технологій у педагогічній практиці (доповідач: Лідія ВОНСОВИЧ) .
4. Особливості впровадження здоров'язбережувальних технологій під час викладання дисциплін природничо-наукового циклу (доповідач: Оксана ВОРОБИОВА).
5. Обмін досвідом щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій під час викладання дисциплін природничо-наукового циклу (викладачі ЦК природничо-наукових дисциплін)
6. Особливості професійного здоров'я викладача закладу фахової передвищої освіти та синдром «професійного вигорання» (доповідач: Світлана АНДРЕЙКО)
7. Практичні вправи для зняття стресу та запобігання професійному вигоранню (практичний психолог Тетяна КЛИМАЧ).
8. Сучасні перспективи впровадження здоров'язбережувальних технологій у закладах освіти.
9. Підбиття підсумків.

Здоров'язбережувальні технології як педагогічна і соціальна проблема

Доповідач: Лариса БІЛАНОВА

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ПЕДАГОГІЧНА І СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА

---

*«Тільки у сильному, здоровому тілі дух зберігає
рівновагу, і характер розвивається у всій своїй
могутності».*

(Герберт Спенсер)

- **Актуальність теми** здоров'язбереження зумовлена реаліями сьогодення щодо стану здоров'я студентської молоді, їх способу життя та наявної культури здоров'я. За часи незалежності в Україні ухвалена низка Законів та державних програм, проводяться конференції, засідання круглих столів, присвячених покращенню та зміцненню здоров'я студентської молоді. Питання здоров'я молоді хвилює педагогів, психологів, лікарів-практиків, які активно шукають ефективні шляхи його покращення та зміцнення.

Кількість здорових дітей в Україні, за різними даними, коливається від 4 до 10%.

На сьогоднішній день:

- ❑ 36% учнів загальноосвітніх шкіл мають низький рівень фізичного здоров'я;
- ❑ 34% - нижче за середній;
- ❑ 23% - середній;
- ❑ 7% - вище середнього;
- ❑ 1% - високий.

За даними Міністерства охорони здоров'я України (станом на 1.01.2018 р.) у 50 % школярів спостерігаються функціональні порушення різних систем органів, а в 42 % – хронічні захворювання.

При цьому, за останні роки спостерігається тенденція до **погіршення стану здоров'я!!!** школярів усіх вікових груп.

Негативні чинники, що впливають на здоров'я молоді:

- екологічні фактори,
- відсутність режиму навчання й відпочинку,
- перевантаження,
- гіподинамія, пасивні форми дозвілля,
- невпорядковані статеві зв'язки,
- незбалансоване харчування,
- хронічний стрес, втома,
- суспільна мораль.

Українські підлітки за останні кілька років почали частіш вживати алкоголь, палити, а вступати у статеві контакти у більш ранньому віці
(за даними соц. опитування УІСД)

Відсоток підлітків, що долучилися до «дорослого життя» у віці 15-16 років

VESTNIK.IN.UA

У зв'язку з цим актуалізується завдання пошуку ефективних навчальних технологій, в яких збереження здоров'я здобувачів освіти є пріоритетним завданням освітнього процесу!

«Здоров'язбережувальна технологія» – сукупність засобів, методів, форм, методичних прийомів організації, проведення і управління освітнім процесом, що спрямовані на збереження, формування та зміцнення здоров'я здобувачів освіти.

Значення здоров'язбережувальних технологій найбільш вагоме серед усіх відомих освітніх технологій за ступенем впливу на здоров'я студентської молоді.

Науковцями розроблена **базова класифікація ЗЗТ**, яка є найбільш універсальною для фахівців різних галузей. Зокрема в ній виокремлено такі блоки:

- **медико-гігієнічний** (дотримання санітарно-гігієнічних норм та забезпечення медичною допомогою учасників освітнього процесу);
- **фізкультурно-оздоровчий** (використання засобів фізичної культури для розвитку фізичних якостей та зміцнення здоров'я);
- **екологічний** (формування у здобувачів освіти екологічної свідомості та прагнення до збереження навколишнього середовища);
- **безпека життєдіяльності** (дотримання правил безпеки життєдіяльності, охорони праці, цивільної оборони);
- **оздоровчий** (використання занять лікувальної фізкультури, профілактика порушень постави та зниження гостроти зору);
- **розвивально-адаптуючий** (використання у освітньому процесі соціальних та психологічних тренінгів для педагогів, здобувачів освіти та їх батьків).

- ❑ Поняття **«здоров'язбережувальні технології»** потрібно розглядати як частину педагогічної науки, яка вивчає і розробляє цілі, зміст і методи навчання здоровому способу життя та охоплює усі напрями діяльності закладу освіти щодо формування культури здоров'я здобувачів, позитивної їх мотивації на здоровий спосіб життя.
- ❑ Таким чином, **мета здоров'язбережувальних освітніх технологій:** забезпечити здобувачів освіти можливістю збереження здоров'я за період навчання в закладі освіти, дати йому необхідні знання та навички щодо здорового способу життя, навчити використовувати отримані знання в повсякденному житті.

Організаційно-методичні основи застосування здоров'язберезжувальних технологій у педагогічній практиці

Доповідач: **Лідія ВОНСОВИЧ**

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ
ЗАСТОСУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ**

**ВОНСОВИЧ ЛІДІЯ,
ЗАВІДУВАЧКА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ
ЛАБОРАТОРІЇ ФАХОВОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО КОЛЕДЖУ
ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Полтава 2023

Здоров'я — це не все, але
все без здоров'я — ніщо

Сократ

Життя і здоров'я — це
найцінніше, що ми маємо

Пан Гі Мун

Здоров'я настільки переважає всі
інші блага, що здоровий жебрак
щасливіший за хворого короля

Артур Шопенгауер

Молодь є найдорожчим репродуктивним, інтелектуальним, економічним, соціальним і
культурним резервом держави

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА УКРАЇНИ ЩОДО СПРИЯННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ МОЛОДІ

1. Конституція України:

«Здоров'я людини як найвищу соціальну цінність (стаття 3)»

2. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»

«Кожна людина має природне невід'ємне і непорушне право на охорону здоров'я»

«Необхідності створення сприятливих для здоров'я умов праці, навчання, побуту та відпочинку молоді (стаття 28)»

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА УКРАЇНИ ЩОДО СПРИЯННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ МОЛОДІ

1. Закон України «Про фахову передвищу освіту»

Стаття 35. Керівник закладу фахової передвищої освіти:

21) сприяє формуванню здорового способу життя у закладі фахової передвищої освіти, зміцненню спортивно-оздоровчої бази закладу, створює належні умови для занять масовим спортом;

2. Указ Президента України №195/2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі».

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 24 лютого 2023 р. № 174-р

Київ

Про затвердження плану заходів з реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі на 2023 рік

1. Затвердити план заходів з реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі на 2023 рік, що додається.
2. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, обласним, Київській міській державним (військовим) адміністраціям:

Зокрема, на 2023 рік стратегічними цілями є забезпечення:

- здоров'язбережувальної складової освіти;
- комплексності розвитку фізичної культури та посилення рухової активності

«ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ»?

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ

ПІД ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ ВАРТО РОЗУМІТИ:

сприятливі умови
навчання в освітньому
закладі (відсутність
стресових ситуацій,
адекватність вимог,
методик навчання та
виховання)

оптимальну
організацію освітнього
процесу (відповідно до
вікових,
статевих,
індивідуальних
особливостей та
гігієнічних норм)

повноцінний та
раціонально
організований руховий
режим

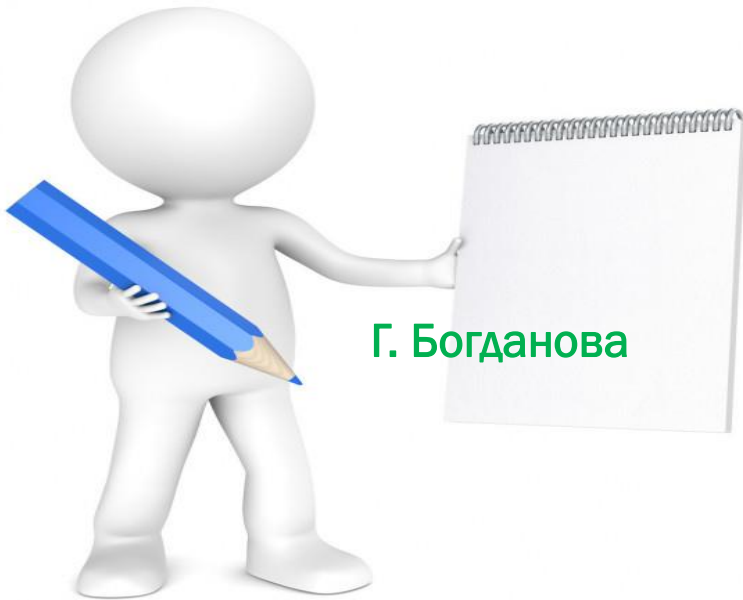

МЕТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

формування в студентів необхідних знань,
вмінь та навичок здорового способу життя,
навчити їх використовувати отримані знання
в повсякденному житті

Розв'язання проблеми здоров'язбереження учасників освітнього процесу

Г. Богданова

«без спеціальної підготовки вчителя, усвідомлення ним мети та важливості такої роботи, а також потреби щодо використання нових форм та методів навчання, досягнути цієї мети вкрай складно»

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ЗДІЙСНЮЮТЬСЯ ЧЕРЕЗ:

використання засобів, які сприяють інтересу до навчального матеріалу;

створення умов для самовираження студентів; ініціація різноманітних видів діяльності;

стимулювання аргументації відповідей, заохочування їх ініціативи; здійснення взаємоконтролю;

розвиток інтуїції, творчої уяви студентів, зосередження уваги на якості мовлення;

використання дидактичного матеріалу та міжпредметних зв'язків з іншими предметами; надання різнорівневих домашніх завдань;

навчання дотримання правил спілкування в аудиторії, у громадських місцях; формування вміння уникати конфліктних ситуацій за алгоритмом

«Стій! Подумай! Прийми рішення!»

ВИКОРИСТАННЯ НА ЗАНЯТТІ ЗАСОБІВ:

диференційованого навчання

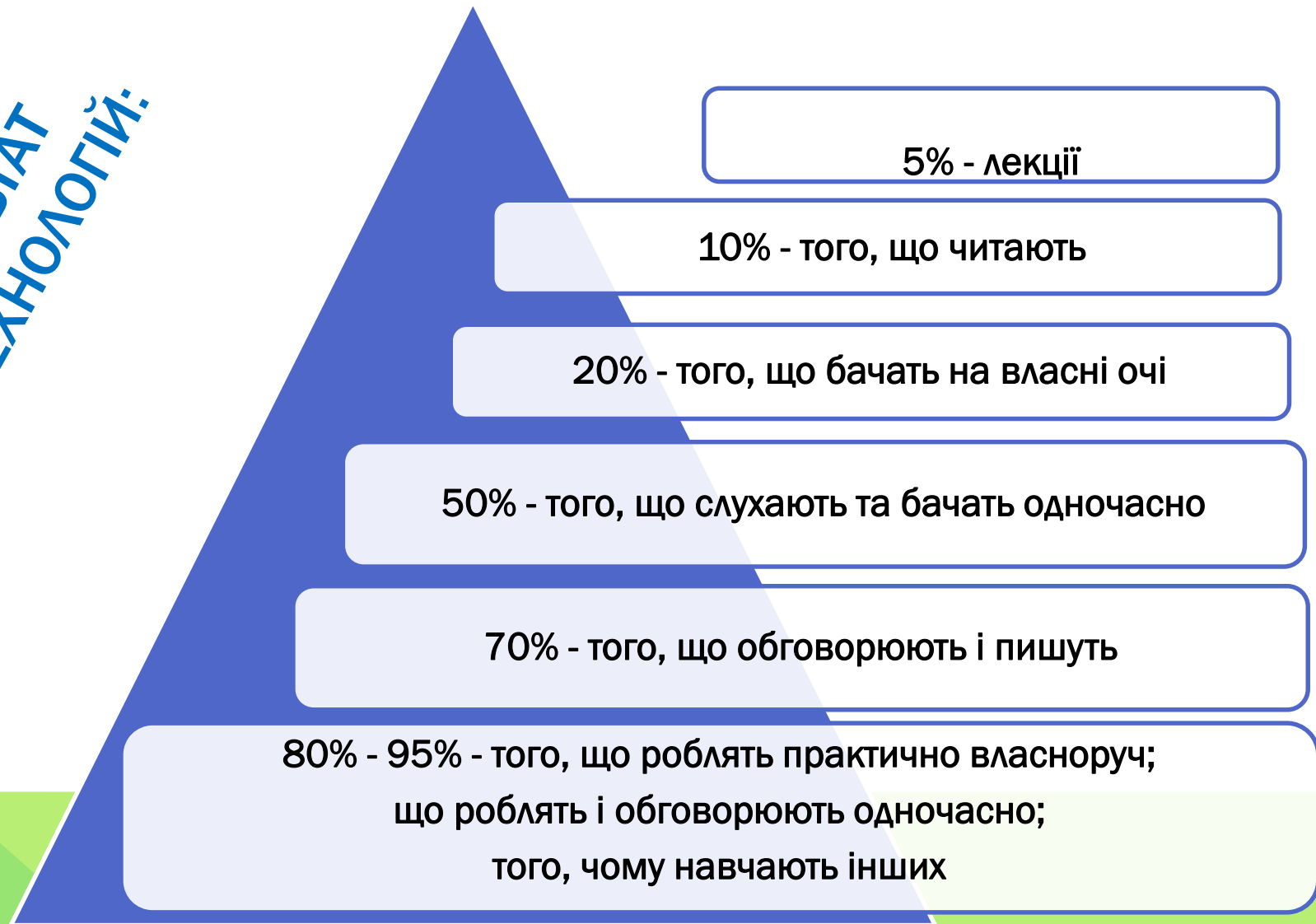
проблемного навчання

діалогового навчання

рефлексивного навчання

колективної розумової
діяльності

ПІРАМІДА ЯК РЕЗУЛЬТАТ
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ:

Перед педагогічним колективом закладу освіти постає завдання не просто навчити студентів основ здоров'язбережувальної поведінки, а, що важливіше, сприяти використанню одержаних знань та навичок у повсякденному житті, тобто виховувати у здобувачів освіти потребу в русі, потребу бути здоровим

Здобуття професіоналізму викладачем – це складний і довготривалий шлях, що потребує таких особистісних якостей, як самовдосконалення, здатність до самоосвіти, уміння бачити головне у суспільних і педагогічних процесах, критичне ставлення до різного роду інформації, відданість обраній справі

РЕАЛІЗАЦІЯ НАПРЯМІВ:

1

зміцнення у
викладачів
професійно-
ціннісного
ставлення до
здоров'язбережува-
льної діяльності

2

розширення у
педагогів психолого-
педагогічних знань у
галузі збереження і
зміцнення здоров'я
студентів

3

оволодіння
педагогами
методикою
проєктування та
моделювання
здоров'язбережу-
вальних технологій

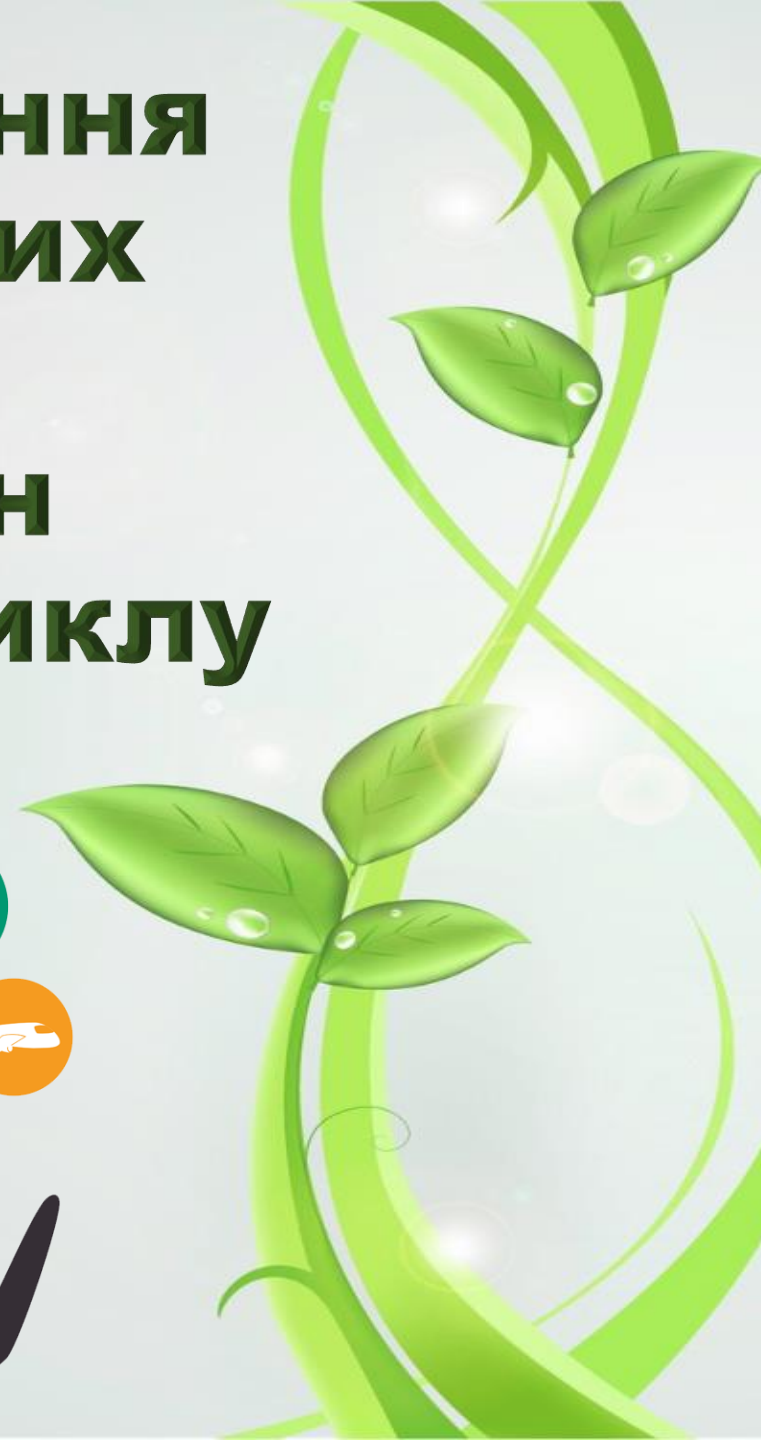
Дякую за увагу

З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ

Особливості впровадження здоров'язбережувальних технологій під час викладання дисциплін природничо-наукового циклу

Доповідач: Оксана ВОРОБЙОВА

Обмін досвідом щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій під час викладання дисциплін природничо-наукового циклу

Біологія і екологія

Фізика і астрономія

Безпека життєдіяльності
та основи ОП в галузі

Основи медичної біології з
генетикою

Ботаніка

Доповідачі: викладачі циклу

Основи мікробіології

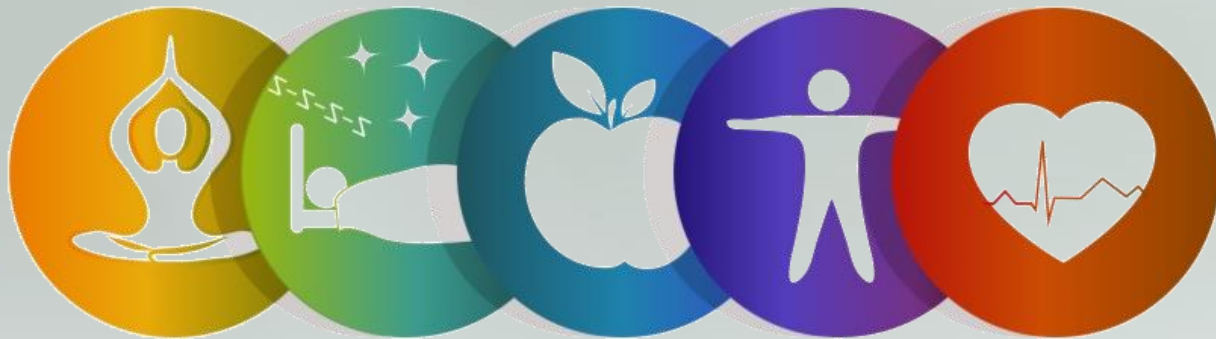
Основи психології та
міжособове спілкування

Анатомія з основами
фізіології

Основи біофізики та
медична апаратура

Особливості професійного здоров'я викладача закладу фахової передвищої освіти та синдром «професійного вигорання»

Доповідачі: Світлана АНДРЕЙКО
Оксана ВОРОБЙОВА

«Професійне вигорання»

Що це?

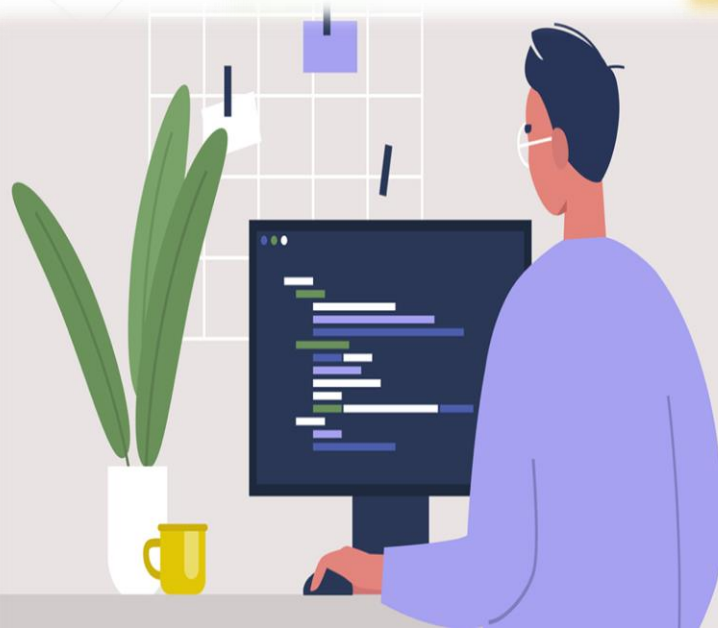

Особисті чинники «професійного вигорання»

ГАРМОНІЯ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ

Тест на емоційне вигорання: перевірте, чи не
потрібно вам у відпустку

<https://life.pravda.com.ua/society/2019/04/5/236121/>

Ставтеся уважно до свого фізичного і емоційного стану. Будьте сповнені енергії й щасливі в своїй діяльності.

Горіть та не вигорайте!

Практичні вправи для зняття стресу та запобігання професійному вигоранню

Практичний психолог Тетяна КЛИМАЧ

Дякую

за увагу!

